

Somrigt
samarbete

ROCK

● Røyhkä/Inginmaa/Hypnomen
Huominen on uni (Stupido)

Vi befinner oss mitt i vintern när vi på den inhemska populärmusikfronten får ta del av den kanske mest somriga plattan på mycket länge. Helsingforsinstrumentalisterna **Hypnomen** har tillsammans med veteranen **Kauko Røyhkä** och nya bekantskapen **Anna Inginmaa** spelat in en skiva som åtminstone mentalt får en att drömma sig bort till solen och värmen. Direkt från öppningsspåret *Hietsu* råder det en skönt avslappnad och gungande känsla. Det är uteservering, glass och ett immående ölglas i sinnet.

Kauko Røyhkäs djupa stämma i kombination med Anna Inginmaas ljusa, lite drömkaktiga röst utgör grunden för Hypnomens fröfsiga ackompanjering. Gitarristen **Pekka Laines** och orgelmannen **Sami Niemens** groove är njutbar lyssning genom hela albumet.

Huominen on uni är en lyckad påminnelse om hur mångsidigt det inhemska musiklivet är. Det är också ett gott exempel på hur det kan låta som bäst när en grupp kreativa människor slår samman sina kloka skallar för att njuta och ha roligt i musicerandets tecken.

NICLAS LÖNNQVIST
niclas.lonnqvist@ksfmedia.fi

Judiska
tonlandskap

PIANOMUSIK

● Hillel Tokazier
My Jewish Landscape (Medusa Productions)

Pianisten **Hillel Tokazier** utforskar sina rötter genom en musikalisk resa till judiska shtetlbyar i Östeuropa. Det är bara han och ett melodiskt sjungande piano, den ensamheten känns uppfriskande skön. De judiska tonlandskapen är behagliga och Tokaziers musikerskap präglas av moget lugn. Han utforskar varje enskild melodi omsorgsfullt, utvecklar den och leker med den en stund. De kortaste låtarna är bara en minut långa.

Nästan alla låtar präglas av en sorgmodig, drömmande underton. En del baserar sig på folks melodier, men de flesta är Hillels egna. Man kan känna igen sig i melodierna utan att de låter bekanta på ett störande sätt. Det judiska är närvarande i grundstämningen, utan att göra något större väsen av sig, på ett stillfullt sätt. Känslövärlden är väl sist och slutligen lika hos alla folk. Som helhet är skivan kanske aningen enahanda, men det gäller bara att luta sig bakåt, sluta ögonen och sjunka in i lugnet.

TOVE DJUPSJÖBACKA
kultur@ksfmedia.fi

Från tiden då ickebinärt inte fanns

I Partenope visar Händel sin frifrisiga och humoristiska sida. Den tredje inspelningen är så gott som felfri.

OPERA

● Georg Friedrich Händel: Partenope I rollerna: Philippe Jaroussky, Karina Gauvin, John Mark Ainsley, Teresa Iervolino, Emöke Barath, Luca Tittoto. Il Pomo d'Oro, dirigent: Riccardo Minasi. (Erato)

Händels operor och oratorier med alla dessa långa arior och ändlösa upprepningar kan ibland kännas lite tråkiga.

I nymodiga uppsättningar kan det bli för många rollfigurer med flytande och förvirrande könsidentiteter. "Ickebinär" var förmodligen ett okänt begrepp för **George Frideric**

(engelsk stavning), men i hans opera *Partenope* (1730) förekommer både genuint humoristiska och seriösa scener som visar att den traditionella kvinna-man-uppdelningen kan förefalla absurd.

Drottning Partenope (**Karina Gauvin**) grundar Neapel och triumferar sedan både på kärlekens slagfält och i en militär konfrontation. Hon har fyra friare att välja mellan, men en av dem är en kvinna utklädd till man. Denna Rosmira förkroppsligar hatkärlek och vill ta hämnd på sin före detta älskare, prins Arsace (**Philippe Jaroussky**) som nu är drottningens favorit. Det är männen

som är veka och den obeslutsamme Arsace är speciellt oberäknelig (vilket betraktades som omanligt).

I operauppsättningar brukar Rosmira spelas av en countertenor men **Teresa Iervolino**s sonora alt-röst är idealisk och från ett genusperspektiv blir det också några strån vassare.

Dirigenten **Riccardo Minasi** känner sig inte hägad för att slå dank emot en ringmodulerad rhodes, men det går undan när man får leda utomordentliga barockspecialister som Il Pomo d'Oro.

Kanadensiskan **Karina Gauvin** är genomgående superb och bäst i en aria som *Qual farfalletta* i vilken va-

Med sin ljusa klangfärg påminner Jaroussky om en alt och det är hans okonstlade arior som imponerar mest.

let står mellan den haltungade Arsace och den blyge Armindo. I *Spera e Godi* växlar Gauvin blixtnabbt mellan ödmjukhet och vrede riktad mot

Ett musikaliskt ymnighetshorn

JAZZ

● Frank Woeste
Pocket Rhapsody (ACT)

Pocket Rhapsody är den tyske pianisten **Frank Woeste** (bilden) femte skiva. Woeste är relativt okänd i sitt hemland eftersom han sedan 1997 har verkat i Frankrike, där han samarbetat med bland andra **Youn Sun Nah** och **Ibrahim Maalouf**.

Woeste tycks plocka det bästa från de senaste årens fräscha jazz-trender och packa ned det i ett helt eget paket. För att via kändare namn

göra detta okända namn lite bekantare: Här finns EST:s mystik, norrmännens innovativa bruk av elektronik, **Brad Mehldaus** elegiska eleganser, **Vijay Iyers** och **Jason Mornans** rytmiska nytänkande, **Tigrans**

genrekorsningar – och mycket mer. På ytan finns Woestes klangmässigt innovativa bruk av både piano och el-piano. Förutom sedvanligare spel på dessa klaviaturer hörs elektroniskt behandlade avsnitt med mycket fräscha sound. För en gångs skull känns det som om man aldrig hört dessa instrument låta som här. På ytan finns också fint sugande grooves och utmärkt frasering.

Då man går på djupet slutar inte fascinationen, men nu handlar det om intervaller och förhållandena mellan tonerna. I sitt solospel kom-

binerar pianisten korta motivutvecklingar med återblickar till melodin. Skivan inleds av *Terlingua* som presenterar skivans huvudinstrument. Det akustiska pianot ställs emot en ringmodulerad rhodes, men de två smälter slutligen samman, tillsammans med andra element.

Buzz Addict rör sig kring en repeterad fras på samma sätt som *Iyers Hood*, men metoden är en annan. Över **Justin Browns** drivande och skiftande trumpet återkommer huvudtemat i olika former med olika klanger. Detta överlagras med sed-

vanligare solospel. Skivans gitarrist **Ben Mond**, som även hörs på **David Bowies** avskedsskiva, har inte ofta huvudrollen men då han har den hörs det ordentligt och låter verkligen bra. *Nouakchott* inleds orientalistiskt med Ibrahim Maaloufs arabiskt influerade trumpet, men senare blir det metall tillsammans med Mond.

På *The Star Gazer* medverkar sångaren **Youn Sun Nah**, som dock inte bjuder på sin längst drivna virtuositet utan nöjer sig med att sjunga väl i sin aning operatiska stil. En bekantskap med Woestes musik kunde inte börja bättre än med detta musikaliska ymnighetshorn.

ALBERT EHNRÖOTH
kultur@ksfmedia.fi

vanligare solospel. Skivans gitarrist **Ben Mond**, som även hörs på **David Bowies** avskedsskiva, har inte ofta huvudrollen men då han har den hörs det ordentligt och låter verkligen bra. *Nouakchott* inleds orientalistiskt med Ibrahim Maaloufs arabiskt influerade trumpet, men senare blir det metall tillsammans med Mond.

På *The Star Gazer* medverkar sångaren **Youn Sun Nah**, som dock inte bjuder på sin längst drivna virtuositet utan nöjer sig med att sjunga väl i sin aning operatiska stil. En bekantskap med Woestes musik kunde inte börja bättre än med detta musikaliska ymnighetshorn.

NORDIC CHORO. FOTO: NORDIC CHOROS FACEBOOKSIDA

Rullande rytmer,
charmiga strängar

ETNO

● Nordic Choro
Nordic Choro II (Zebo Records)

Föreställ dig sol och värme i vinterslasket, rullande rytmer och några charmiga stränginstrument som kastar sig ut i både virtuosa och drömmande melodier. Kvartetten **Nordic Choro** ger sig tillsammans med några nordiska evergreens som brasiliansk choro, lite som man tolkar jazzstandards. *Jag tror på sommaren*, *Stormskärs Maja*, *Sjösala vals* – innehållet är bekant, men ändå nytt. Musiken flyter fram med lätt-

het hela tiden. **Jarmo Rompanen** och **Fabio de Oliveira** på mandolin och gitarr utgör den melodiska kärnan, uppbackade av **Arja Paju** på bas och **Ricardo Padilla** på slagverk, främst pandeiro-tamburinen som han är en överdängare på helt enkelt. Tamburinspelet är guldkanten på en välbalanserad och smakfull skiva. Den dynamiska skalan i **Nordic Choro** är inte hemskt bred, därför koncentrerar man sig gärna på smakfulla detaljer, medan man låter rynkorna i pannan så småningom rätas ut.

TOVE DJUPSJÖBACKA
kultur@ksfmedia.fi

BARA PSEUDONYMER. Tommy Glorioso, Kingo, Jim Goldworth och Mickey Maniac utgör Jeavestone. FOTO: ARTO TIMONEN.

Jeavestone står för
briljant progrock

PROGROCK

● Jeavestone: Human Games (Presence Records)
Bandets kärntrupp som uppträder under de lustiga pseudonymerna **Jim Goldworth** (sång, gitarr, klaviatur), **Mickey Maniac** (gitarr), **Tommy Glorioso** (bas) och **Kingo** (trummor, slagverk) är tajt samspelta, behärskar proggen värdningar och har ett gott gehör för det melodiosa.

Jämfört med de tre tidigare **Jeavestone**-plattorna har bandet nu bättre lyckats sammanfatta sina sprudlande idéer så att lyssnaren inte totalt överrumplas av allt det goda. Utöver briljant spel bjuder *Human Games* också på stilig stämsång och Jim

Goldworth sjunger verkligen ut. Parallellt med bandets personliga stil skönjs i musiken tydliga influenser från **Queen** (*Another*) och **The Beatles** (*Dinner At Eight*). **Arora Borealis'** reggaecknyckar fungerar som ett fräsch drag och med ett rapavsnitt av **Dave Majanen** på något obskyrt språk, garanteras en munter stund.

Flera gästande musiker medverkar med allt från blås och stråkar till klaviatur och övrigt behövt som bidrar till en ytterst släncad helhet som på sitt lustiga sätt håller flaggan i topp för högklassigt inhemsk progrock.

OLE NERDRUM
kultur@ksfmedia.fi

Hör Englunds
violinkonsert
på HBL.fi

I år firas tonsättaren **Einar Englunds** 100-årsjubileum i Finland. Startskottet för festligheterna blir **Jukka Merjanens** framförande av violinkonserten i morgon kväll.

Det är Stadsorkestrarna i St Michel och Villmanstrand som står för framförandet av violinkonserten från 1981, där solöstämman tolkas av Nationaloperans konsertmästare **Jukka Merjanen**.

– Det är lätt att i violinkonserten identifiera element som känns igen från **Einar Englunds** övriga produktion. Musiken är rytmisk, elektrifierad och energisk, men också lyssnarvänlig. Influenserna från **Sjostakovitj** och **Prokofjev** är märkbara, samtidigt som musiken uttryckligen låter som Englunds egen. Kärleken till konsten och spelglädden är uppenbar.

Einar Englund (1916–1999) var som tonsättare något av en nyklassiker som respekterade och använde sig av gamla former, samtidigt som han fyllde dem med nytt material. Han undervisades av **Bengt Carlsson**, gick i **Uno Klamis** fotspår och verkade jämsides med **Joonas Kokkonen** (1921–1996), men hans musik är överraskande svår att karaktärisera. Nästan alltid är den dock tonalt välklingande, melodisk och harmonisk, med intrikata motiviska kopplingar.

– Allt det där är sant, dessutom har musiken här en twist och särprägel, en englandsk prägel. Och så i orkestersatsen hör man hur väl allt sitter och att tonsättaren kunde skriva idiomatiskt för både blåsare och stråkar, säger **Jukka Merjanen**.

Uppkommen efter tystnaden

Violinkonserten skrevs i tre satser och uppkom under Englunds så kallade andra period då han åter fick kompositionsgnistan efter en tystnad på omkring tio år, då han i stället gjorde en synlig insats som musikkritiker i Hufvudstadsbladet.

Trots att violinkonserten följer ett klassiskt upplägg med tre satser, avviker den från schemat med sina dubbla kadenser i både första och sista satsen. Enligt **Merjanen** lämnar tonsättaren ett anmärkningsvärt stort utrymme för tolkarens egen intuition.

En speciell utmaning utgörs av att ingen definitiv utgåva av noterna har utkommit. Noterna som används är handskrivna och enligt **Merjanen** är det uppenbart att man tog vissa beslut, med följdverkningar för framtida tolkningar, i samband med skivinspelningen av konserten med **Kajja Saarikettu**, **RSO** och **Ulf Söderblom** 1991.

Violinkonserten spelas två gånger, i Mikaeli-salen i St Michel på

VID PIANOT. Einar Englund betecknades ofta som en improvisatorisk kompositör, inte minst för att han utgick från pianot i sitt kompositionsarbete.

torsdag kväll och i Villmanstrand-salen på fredag. Konserterna dirigeras av Villmanstrands stadsorkesters nyutnämnda konstnärliga ledare, **Vytautas Lukocius**. Webbsändningen av torsdagskvällens konsert – som förmedlas på HBL.fi – förverkligas med stöd från Svenska kulturfonden.

Festigheter hela året

Framförandet av violinkonserten markerar samtidigt startskottet för Englundfestligheterna som pågår hela året. En kulmination infaller på den finlandssvenska sång- och musikfesten i juni, där bland annat baletten *Sinuhe, Konsert för 12 celli* och körverket *Hymnus Sepulcralis* framförs. Dessförinnan spelas blåskvintetten av Lapplands kammarorkester och **John Storgårds** i Rovaniemi i maj.

Englund presenteras också med tre verk på Korsholms musikfestspel i juli, då bland annat fjärde symfonin, den nostalgiska, framförs av Mellersta-Österbottnens kammarorkester och **Sakari Oramo**. Helsingfors stadsorkester spelar åt sin sida Englunds genombrottsverk, första symfonin *Krigssymfonin* från 1946 i november.

Englund skrev ett tjugotal filmmusikpartiturer, varav det kändaste torde vara filmmusiken till *Den vita renen* (1952) som blev till en orkestersvit 1954. Sviten spelas av Tammerforsfilharmonikerna på självständighetsdagen.

WILHELM KVIST
029 080 1294, wilhelm.kvist@hbl.fi

Se webbsändningen med **Jukka Merjanens** tolkning av Englunds violinkonsert på HBL.fi i morgon kväll kl. 19.